

Mon-bælter og børns indlæringsevne

Af:
Tobias Jessen
3. dan
Skive Taekwondo Klub

Indhold

1	Problemformulering.....	1
2	Metode	1
3	Afgrænsning	1
4	Børns indlæringsevne	2
4.1	Barnets selvopfattelse.....	2
4.2	Leg og læring.....	2
4.3	Venskabers betydning	3
4.4	Bevægelse og motorik.....	3
4.5	Børns koncentrationsevne	4
5	Mon-bælte systemet.....	4
5.1	Generelt om mon-bælte systemet	4
5.2	Hvad er formålet med mon-bælter?.....	5
5.3	Ulemper ved mon-bælte systemet	7
6	Hænger teori og praksis sammen?.....	8
6.1	Trænerens rolle.....	10
7	Forskelle på mon-bælte systemet fra klub til klub.....	11
8	Mon-bælter og fremtiden	12
9	Konklusion.....	14
10	Litteraturliste.....	17

1 Problemformulering

I denne afhandling vil jeg se nærmere på børns indlæring i alderen 6-10 år. Jeg vil kortlægge hvorfor børn i denne alder ikke bør og ikke kan undervises med samme metoder som ældre børn og voksne.

Herudover vil jeg se nærmere på børnebælte systemet, også kaldet mon-bælter. Hvad er fordelene ved at undervise med dette system og vigtigst, hvad får børnene ud af det? Er der nogen negative sider af systemet? Jeg vil desuden kigge på hvilke variable der påvirker systemet, blandt andet trænerne og klubben. Til sidst vil jeg kigge på hvad vi kan forvente os i fremtiden ved indførelse af mon-bælter.

2 Metode

Jeg vil benytte mig af faglitteratur og opslagsværker indenfor børnepsykologi og børns indlæringsevne, som supplement til dette vil jeg benytte mig af internettet.

Jeg vil desuden hente mine oplysninger via interview, blandt andet med Tommy Legind Mortensen, formand for Gladsaxe Taekwondo Klub og idémand bag mon-bælte systemet indenfor Dansk Taekwondo.

3 Afgrænsning

Jeg vil ikke lave en dybdegående analyse af børns psykologi, idet det ikke er hovedformålet med denne afhandling. Jeg vil blot overordnet kigge på de faser som børn gennemgår i en indlæringsproces og generelt om deres indlæring. Jeg vil heller ikke gå i dybden med børns behov for motion osv.

4 Børns indlæringsevne

Børnealderen 6-10 år bliver også kaldt for den tidlige skolealder. I denne fase af børnenes liv stiftes der for alvor kontakt med samfundet. Børnene har allerede haft kontakt med samfundet tidligere i form af institutioner af forskellig art. Skolen stiller dog krav til at børn deltager i en systematisk undervisning, de skal lære at lære. Det primære formål er herefter at udvide deres faglige viden og samtidig også at skabe kulturelle færdigheder.

Barnet får i denne alder desuden en mere nuanceret opfattelse af den omverden barnet lever i og også opfattelsen af sig selv. Begrebsforståelsen, den logiske tænkning og koncentrationsevnen bliver desuden også udviklet i denne alder¹. Alle disse faktorer er væsentlige i læringssituationer, herunder i Taekwondo træning.

4.1 Barnets selvopfattelse

En vigtig del i barnets udvikling er deres selvopfattelse. Hvor kompetent og hvor dygtig er barnet til det område det skal beskæftige sig med? Jo højere eller jo mere positiv selvopfattelsen er på det område, jo større er chancen for at barnet vil opnå succes. Selvopfattelsen påvirkes af måden hvorpå underviseren formår at give tilbagemeldinger på, i hvor høj en grad opgaven er løst rigtigt eller forkert og sammenligninger med de andre elever². Det er altså her yderst vigtigt og en central opgave for en underviser at give eleven selvtillid og dermed styrke barnets selvopfattelse. Dette vil resultere i at barnet får en succesoplevelse og det vil også betyde at barnet er mere motiveret og mere ihærdig med senere at løse lignende opgaver, øvelser etc. Bliver dette ikke opfyldt vil barnet måske opleve negativ selvopfattelse og vil have tendens til på forhånd at opgive den pågældende opgave.

4.2 Leg og læring

Leg er en utrolig vigtig del af det at være barn. Gennem legen dannes fantasi, kreativitet og symbolforståelse, hvilket alt sammen udgør grunden for barnets identitet. Mange børn har svært ved at tilvænne sig de nye forhold i en skole og i en fritidsaktivitet som eksempelvis Taekwondo, hvor overgangen fra den frie leg til undervisning sker. Den vigtigste faktor til at børn har problemer med

¹ Fem aldre – Udvikling fra fødsel til pubertet. Side 127 linie 13

² Fem aldre – Udvikling fra fødsel til pubertet. Side 138 linie 35

denne overgang, er at undervisere ikke er dygtige nok til at bygge videre på de egenskaber, der ligger i legen eller at undervisningen ikke er tilegnet leg. Indlæring i den tidlige skolealder bør ikke ske hvor barnet har en passiv modtagerrolle og med udenadslære³. I stedet bør undervisningen indeholde fantasi og motorik ligesom legen indeholder. Man lærer og udvikler sig både i leg og gennem læring. Forskellen er, at hvor det man lærer gennem leg er et biprodukt, er læring selve målet med undervisning. Man bør i undervisningen altså kombinere disse to og udnytte biproduktet ved leg til undervisning. Dette gøres eksempelvis ved at lege stopdans med Taekwondo teknikker. Der er oceaner af muligheder, det gælder her primært for underviseren om at være kreativ.

4.3 Venskabers betydning

Mellem jævnaldrende børn som har samme sociale magt som dem selv, er der tale om det som kaldes en horisontal relation⁴. Den horisontale relation er med til, at udvikle barnets evne til at forstå en social organisation og på den måde også forstå rollerne som leder og underordnede, herunder samarbejde og konkurrence. En stor del af barnets liv bruger det på ubevidst konkurrence, i den forstand at barnet har sat sig et mål. Dette kunne eksempelvis være at kammeraten kan en ting som barnet endnu ikke selv har lært, her kan altså være tale om negativ selvopfattelse. Barnet øver og øver måske flere timer dagligt for at lære netop denne færdighed. Forældre eller voksne vil umiddelbart opfatte dette som leg, men for barnet er det en udvikling. Fænomenet ses op gennem hele livet, selv hos voksne. Til tider er det for ikke at tabe ansigt og status, andre gange blot for at udvikle sig indenfor et bestemt område.

4.4 Bevægelse og motorik

Det er vigtigt at udvikle et barns motoriske udvikling igennem forskellige øvelser, leg osv. Dette gælder især for de børn hvis sansemotoriske udvikling er forsinket. For at undgå ringe bevægelsesaktivitet, dårlig balance, dårlig koordination, svag muskulatur osv. er det vigtigt at børn bevæger sig på så mange forskellige måder gennem leg eller sport. Krybe, kravle, sidde, stå, løbe og hoppe er bare et udpluk af, hvad børn bør beskæftige sig med i forskellige aktiviteter for at udvikle deres motorik.⁵ Måden hvorpå børn lærer bedst er når de trives og selv er aktive. Børn bør derfor udfordres med positive oplevelser idet børn husker disse bedst.

³ 6 år – og på vej i skole. Side 84 linie 19

⁴ Fem aldre – Udvikling fra fødsel til pubertet. Side 128 linie 4

⁵ Barnets udvikling – en helhed. Side 216 linie 12

I 6 års alderen gennemgås en vækstperiode i barnets liv⁶. Her vokser specielt arme og ben meget, hvortil det for barnet kan være svært at finde balance da det skal finde bevægelse i en ”ny” krop. Dette kan medføre rastløshed for barnet og det kan udadtil virke uroligt da barnet er i konstant bevægelse, det kan for barnet være overvældende og forsage aggression og irritation. Det er derfor vigtigt for en underviser at være opmærksom på disse tegn.

4.5 Børns koncentrationsevne

At koncentrere sig er noget man skal lære ligesom alt andet. Børns koncentrationsevne bliver bedre med alderen, altså jo ældre barnet er, jo bedre vil det være til at koncentrere sig. Der er dog visse forhold som kan påvirke barnets koncentration; ydre påvirkninger som fanger barnets opmærksomhed kan aflede barnet, hvis aktiviteten er selvvalgt vil koncentrationsevnen hos barnet være forstærket, frem for hvis en voksen/underviser har valgt for barnet.

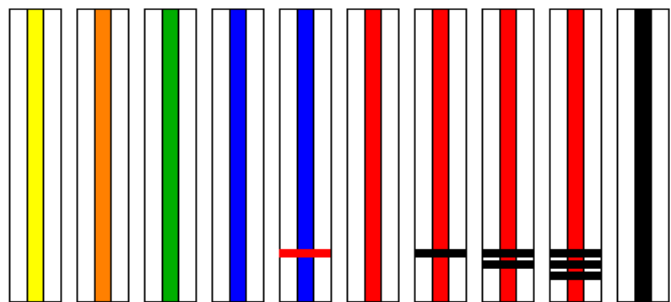
Der er mange påstande om at børn koncentrerer sig bedst efter 10-15 min af en undervisning, at de ikke kan koncentrere sig mere end 5-15 minutter ad gangen osv. Disse påstande er ikke forkerte, men det afhænger meget af hvor langt børnene er kommet i deres modenhed og udvikling generelt.

5 Mon-bælte systemet

5.1 Generelt om mon-bælte systemet

Mon-bælte holdene består af børn i alderen fra ca. 6-10 år. Forskellen på et mon-bælte hold og et kup-bælte hold er at indlæringen af mon-bælterne primært sker ved leg i undervisningen⁷.

Mon-bælte systemet er opbygget ligesom de almindelige kup-grader, som vi kender det, men uafhængigt fra disse. Forskellen er at der ved mon-bælterne er en gennemgående linje midt på bællet med bæltefarven om eleven har opnået.

For at opnå det næste mon-bælte skal barnet til graduering, eller en bælteprøve, som det bliver kaldt mange steder. Børnene træner enkelte teknikker og når de behersker disse kan en bælteprøve opnås. Beherskelse af teknikkerne bliver oftest bedømt kollektivt, hvilket vil sige at alle kommer op til

⁶ Lille menneske 3-6 år. Side 24 2. Spalte linie 7

⁷ Taekwondo - Medlemsblad for Dansk Taekwondo Forbund, 04-2004, s. 6 anden spalte linie 4

bælteprøve når alle er klar til det. Bælteprøverne ligger på intervaller på ca. 3 måneder og bliver ikke registreret i taekwondopasset.

Når barnet har opnået det sorte mon-bælte og har nået den rette alder, kan barnet flyttes til et almindeligt kup-bælte hold, hvortil barnet kan ”bytte” sit mon-bælte med et almindeligt bælte svarende til ca. 9. kup, under den forudsætning at barnet kan den nødvendige del af pensummet. Flytning af børn fra et mon-bælte hold til et almindeligt kup-bælte hold kan også ske inden erhvervelsen af det sorte mon-bælte. Dette sker ved trænerens vurdering, hvis barnet er fyldt 10 år og modent nok.

5.2 Hvad er formålet med mon-bælter?

Formålet med mon-bælter er at motivere børnene og dermed styrke deres selvopfattelse. Dette sker idet børnene ikke deltager i en træning men mere en leg, hvor Taekwondo er et biprodukt der er tilpasset børnenes vilkår⁸. Træningen bygger altså på legens præmisser og udnytter dens egenskaber og en kombination af fantasi og motorik hjælper med til at udvikle barnet. At lege i træningen vil altså styrke børnenes motoriske færdigheder og er derfor, alt andet lige, godt for deres motoriske udvikling.

Som tidligere nævnt lærer børn bedst når de er aktive og trives med hvad de foretager sig. Legen betyder i dagligdagen for børn rigtig meget og alle børn trives godt under leg. Der kan dog være visse undtagelser ved specifikke aktiviteter, alle børn trives ikke lige godt under alle lege. Det er derfor vigtigt at variere træningen således alle trives så vidt muligt ved alle lege. Dette medfører at børnene husker det de lærer langt bedre end ved normal undervisning eller træning. Desuden hjælper dette trinvist børnene til at lære og blive undervist idet træningen er en kombination af undervisning og leg, her sker altså en blid overgang fra den frie leg til undervisning. Med en styrket selvopfattelse, som bliver udledt af den specielle træning, er børnene mere positive og villige til at deltage i undervisningen og chancerne for succesoplevelser er langt større. Dette kan afhjælpe nederlag, eksempelvis med koncentrationsproblemer, hvilket desuden kan gavne børnene i skolemæssige sammenhænge.

Ved hjælp af mon-bælte holdene og selve undervisningen på disse hold har trænerne en større mulighed for at give børnene mere selvtillid og større selvværd. Dette kan gøres ved eventuelt at give dem mulighed for selv at vælge hvilke aktiviteter de ønsker. Dette bidrager positivt til deres indlæring og motivationen for legen/øvelsen. Det er dog yderst vigtigt at alle er enige i den valgte

⁸ Taekwondo - Medlemsblad for Dansk Taekwondo Forbund, 04-2004, s. 6 første spalte linie 12

øvelse, idet det vil give negativ selvopfattelse hvis et barn står som den eneste og ikke har lyst til at deltage i legen.

Regelmæssige bælteprøver motiverer børnene yderligere og styrker deres selvopfattelse. Det er ikke muligt at dumpe en bælteprøve hvilket giver børnene en succesoplevelse for hver 2-3 måned. Dette skyldes blandt andet at børnene er i den tro at de kan dumpe deres bælteprøve. De har altså opnået noget ved egen hånd og har derfor god grund til at være stolte af sig selv⁹. Dette medfører også at niveauet bliver højnet. Børnene har en længere indlæringsperiode og det har derfor ikke den fatale betydning hvis et barn består på et tyndt grundlag til en bælteprøve i forhold til en kup graduering¹⁰. Den øgede træning med enkelte teknikker giver altså bedre kvalitet og øger derfor mulighederne for nemmere at lære sammensatte teknikker på et senere tidspunkt¹¹.

Det at børnenes teknikfærdigheder bedømmes kollektiv vil ligeledes styrke holdfølelsen¹². Den horisontale relation som tidligere nævnt i afsnittet om "Venskabets betydning" kommer specielt til udtryk i denne forbindelse. Samarbejde og holdfølelsen ved en kollektiv bedømmelse af holdet vil give barnet indtryk af hvem der er "leder", altså den/dem som først lærer teknikken og dermed kan lede, vejlede og hjælpe de andre elever. Dermed opnår barnet også følelsen af samarbejde.

Venskaber og trivsel med de andre elever, har desuden stor betydning for børnenes lyst til at blive på holdet. Oftest starter børn gerne til en sportsgren med en ven eller søskende. Dette glæder ligeledes Taekwondo. Her kan børnene altså se hinandens udvikling, hjælpe hinanden og måske endda konkurrere indbyrdes. Ligeledes vil de oftest følges ad med hensyn til gradueringer da udviklingen sker jævnbrydigt. Det kan dog hænde, at storebror eller venen bliver indstillet til graduering før barnet selv gør. Herved mister barnet altså "følgeskabet" og de er pludselig ikke jævnbrydige længere. Dette vil være et stort nederlag for et barn, hvilket kan resultere i at barnet stopper med sporten og dermed ikke ønsker at fortsætte på holdet. Denne problemstilling afhjælper den kollektive bedømmelse af børnene på mon-bælte holdene. Her følges alle ad og de som ikke behersker de givne teknikker bliver hjulpet indtil de kan, således hele holdet kan følges til næste bæltegrad. Dermed er det for de respektive klubber rundt om i landet også en fordel med disse hold da det højner lysten til at blive ved med den kontinuerlige motivation.

Ligeledes er der mange børn som dyrker flere sportsgrene samtidig. Udover Taekwondo kan det sagtens være at der er en eller flere som går til fodbold, svømning, tennis, håndbold osv.

⁹ Taekwondo - Medlemsblad for Dansk Taekwondo Forbund, 04-2004, s. 6 anden spalte linie 20

¹⁰ Taekwondo - Medlemsblad for Dansk Taekwondo Forbund, 04-2004, s. 6 anden spalte linie 18

¹¹ Taekwondo - Medlemsblad for Dansk Taekwondo Forbund, 04-2004, s. 6 tredje spalte, linie 28

¹² Taekwondo - Medlemsblad for Dansk Taekwondo Forbund, 04-2004, s. 6 anden spalte punkt 5

sideløbende. Opnår barnet ikke succes gør det højst sandsynligt i et af de andre fag. Derfor er det afgørende at barnet får succes med sporten for ikke at miste gnisten og dermed erstatte Taekwondo. At holde liv i gnisten er nemmest ved børn i den unge alder, men det kan lige så hurtigt gå den anden vej. Mon-bælte systemet hjælper i særdeleshed med at vedligeholde og motiverer disse børn.

Det primære formål er altså at give børn i 6-10års alderen et springbræt og nogle gode forudsætninger inden de flyttes til et kup-bælte hold. Det er desuden yderst vigtigt at underviserne formår at få formidlet til barnet ved overgangen fra mon-bælte hold til kup-bælte hold, at der er visse ændringer. Hvis ikke dette bliver formidlet korrekt til barnet kan det resultere i negativ selvopfattelse. Dette skulle dog helst kun forekomme i sjældne tilfælde idet at træneren har vurderet at barnet nu er modent nok, til at blive undervist og forstå måden hvorpå der bliver undervist på et kup-bælte hold.

5.3 Ulemper ved mon-bælte systemet

Systemet har dog også sine ulemper. Dette er ikke set som ulemper for børnene, da der kun er meget få ulemper ved systemet for dem, det er herimod for træneren og klubben der er tale om ulemper.

Man kan først og fremmest fremhæve det, at undervisningen er baseret på leg. Dette er en yderst stor force når man tænker på hvordan børn udvikler sig. Det er dog en ulempe set i det lys at børn vil på et senere tidspunkt have svært ved at tilegne sig nye hold hvor undervisningsforholdene er helt anderledes. Børnene er vant til, at skulle lege måske 35-45 min af en træning på en time. Legen indeholder selvfølgelig nogle af de Taekwondo principper som vi kender, men ikke i samme grad som på et almindeligt hold. Dette kan skabe problemer for integrationen på det nye hold og det kræver en vis tilvænning med en lang tidshorison for barnet. I denne tidsperiode kan barnet nå at miste lysten til at træne. Ifølge en mindre undersøgelse jeg har foretaget viser det sig at hele 60 % af en træning på mon-bælte hold går med leg.¹³ Dette kan ligeledes resultere i skader, da sandsynligheden for at børn kommer til skade under leg er større end ved almindelig træning. Det kan ligeledes ses som en ulempe at det er underviserens ansvar at vurdere flere aspekter. Vurderingssager kan være svære at tage og der kan nemt forekomme fejl. Dette kan både være med henblik på, hvornår børnene bør indstilles til en bælteprøve, hvornår et barn modent nok til at flytte

¹³ Interview med Kim Ngan Thi Ngo, Michelle Blake, Tommy Mortensen og Finn Jensen

hold og i særdeleshed, hvilket bælte bør det pågældende barn erhverve sig ved skift til kup-bælte hold. Dette leder direkte hen til den næste ulempe. Som tidligere nævnt stiger børnenes niveau idet deres færdigheder indenfor enkelte teknikker bliver forøget væsentligt. Dog er der mulighed for at barnets niveau falder yderligere når det skal træne på et højere niveau og lære at sammensætte teknikkerne. Som eksempel er et barn vurderet til at kunne få orange bælte ved skift af hold. Kravet til barnet ifølge mon-bælte politikken er at det skal kunne eller have kendskab til Taegeuk Il Jang. Det er dog et krav at man som orange bælte kan Taegeuk Yi Jang ifølge det normale pensum. Derudover skal barnet kunne 5 stk. han bon kireugi og 3 stk. sam bon kireugi¹⁴. Barnet har større forudsætninger til at kunne lære disse teknikker hurtigere men det er dog stadig en helt ny måde at anvende de beherskede teknikker på og at skulle lære yderligere 2 taegeuker for at komme op til næste graduering vil for de fleste børn virke uoverkommeligt.

En meget væsentlig ting som er en ulempe er desuden fokuset på disciplinen. Disciplin er i Taekwondo en elementær del som, om nødvendigt, kommer helt naturligt i den almene træning. Underviserne på mon-bælte holdene bruger koreanske begreber og kommandoer og børnene lærer at bukke når de træder ind i dojangen¹⁵. Legen på holdene giver ikke den fundamentale disciplin som Taekwondo indeholder. Dette er dermed et ømt punkt for børnetræningen. Børn i den tidlige skolealder har ikke de nødvendige forudsætninger for at lære disciplinen som ligger underbevidst i sporten. Dermed kan det også have fatale følger når et barn kommer på et kup-bælte hold, som er blevet undervist på anden vis og har lært den disciplin som ligger så dybt i kampkunsten. Sidst men ikke mindst er mon-bælte politikken stadig en forsøgsordning som ikke er vedtaget af hovedbestyrelsen endnu. På trods af at ordningen har været en realitet med succes i flere år i mange klubber er denne endnu ikke accepteret af forbundet. Der er så mange positive sider for børnene at denne blot burde indføres efter en vellykket prøveperiode. Der vil selvfølgelig være klubber og personer som vil have kritik til systemet men efter min mening bør denne tages op på næste repræsentant møde.

6 Hænger teori og praksis sammen?

For at undersøge om teori og praksis hænger sammen har jeg lavet et interview med 2 mon-bælter fra Viby Taekwondo Klub. Disse to elever har en aldersforskel på næsten 4 år og jeg vil derfor se

¹⁴ www.taekwondo.dk/praktisk/download.php (Pensum 10 kup-1 kup)

¹⁵ Interview med Kim Ngan Thi Ngo, Michelle Blake, Tommy Mortensen og Finn Jensen

om der er forskel på hvordan de modtager den form for undervisning som mon-bælte systemet giver dem.

”Der er ikke så meget forskel på niveaue på eleverne på mit hold, i forhold til at de har forskellige bæltegrader”¹⁶

Som ovenfor stående citat beskriver det er det ikke nødvendigvis bæltegraden der afgør børnenes niveau men mere hvor længe de har trænet og specielt hvilken alder de har og dermed hvor modne de er. Christoffer er 8½ år og har trænet i næsten 2 år, han har erhvervet sig blå mon-bælte med rød snip. Viby Taekwondo Klub har valgt at flytte mon-bælter til et kup-hold når børnene har alderen 9 år. Christoffer skal derfor snart op og have et ”voksen bælte”, altså et hel-farvet bælte. Han glæder sig og ser meget frem til at skulle til bælteprøve for at få et højere bælte. Det kunne forekomme at børnene ser det som en degradering at skulle have et ”lavere” bælte end det de umiddelbart har erhvervet sig i mon-bælte systemet. Det er dog ikke tilfældet da de, som tidligere nævnt, tror at de får et ”voksen bælte” og det derfor er af større værdi for børnene. Christoffer sætter meget pris på at sparke til træning og synes det er det sjoveste. Han lægger desuden vægt på at underviseren er hjælpsom og støtter ham under træningen.

Den anden elev er Mads, som er 5 år gammel. Mads har fået dispensation til at træne på holdet på trods af sin meget unge alder, blandt andet på grund af at han gerne vil træne sammen med sin storebror. Mads har erhvervet sig det orange mon-bælte. Mads synes det bedste til træning er når de bruger faldskærmen og han holder af at spille fodbold og løbe.

Allerede ved disse udtalelser ses det at børnenes aldersforskel har en væsentlig betydning for hvad de tillægger værdi. Christoffer lægger mest vægt på Taekwondo og Mads på legen. Under deres træning observerede jeg ydermere at begge har en begrebsforståelse, men at Christoffer kendte de koreanske udtryk for de enkelte teknikker hvor Mads tænker langt mere rationelt og ved at når han står i en Ap-koobi hedder det en lang stand på dansk. Under opvarmningen er det desuden tydeligt at se at Mads’ motorik ikke er udviklet på samme plan som Christoffers på nuværende tidspunkt. Som eksempel kan nævnes at armene ikke fulgtes ad da de skulle svinge dem fremad. Mads har desuden langt sværere ved at koncentrere sig i længere perioder, selv ved leg. Han kommer med nye forslag til hvad de kan lave under leg og var fraværende flere gange. Dette er sandsynligvis et tegn på at han keder sig og at undervisningen ikke er afvekslende nok. Træningen var med fokus på flyvespark og børnene hoppede derfor over puder, for at forberede dem på at lave et flyvespark

¹⁶ Interview med Kim Ngan Thi Ngo, Viby Taekwondo Klub

senere hen. Christoffer var meget opsat på at lære og havde en fin teknik. Mads derimod brugte en vending flere gange under træningen: ”jeg kan altså ikke...”.

Begge havde en forståelse af hvad Taegeuk Il Jang. Christoffer havde en god forståelse og beherskede næsten hele Taegeuken, hvorimod Mads havde kendskab til den med ikke beherskede denne endnu. Dog var det ens for begge at de var meget glade for at træne og at så frem til træning. Det kan altså konkluderes at måden hvorpå træningen fungerer, er hensigtsmæssig i forhold til aldersgruppen. Underviserne skal dog være opmærksomme på aldersforskellen på børnene, idet børnene har forskellige behov. Legen gør, at børnene synes det er sjovt men at de samtidig får de basale grundteknikker prøvet af. Dette kræver meget stor horisont af underviserne da træningen er meget anderledes end de fleste undervisere er vant til.

6.1 Trænerens rolle

Vellykket undervisning har gennem undersøgelser vist, at følgende faktorer skal være opfyldt fra underviserens side: underviserne samarbejder om at nå klart definerede pædagogiske mål, underviserne har klare krav til elevernes arbejde og disciplin, og de følges op af raske og konsekvente vurderinger, underviserne roser elevernes fremskridt og giver positiv hjælp og støtte i det daglige i stedet for at være autoritære og straffende.¹⁷

For at finde trænerens rolle har jeg ligeledes lavet et interview med flere undervisere rundt om i landet, som underviser mon-bælte hold. Jeg har desuden observeret at der i de forskellige klubber er meget stor forskel på hvordan selve mon-bælte systemet bliver afviklet, hvilket jeg senere vil kommentere på.

I mit interview med Tommy Legind Mortensen forklarede han mig hvordan han følte at der manglede noget i børnehøjde indenfor Taekwondo. Da han begyndte med forsøget i Gladsaxe var hans egen søn lige startet og de var blot 3 børn på holdet. Efter en vellykket forsøgsordning med indarbejdelse af leg i undervisningen begyndte interessen at vise sig og snart var de 43 på holdet. Som tiden går og selve bælte systemet og bælteprøverne bliver etableret går snakken i lokalområdet og de ender med at være 89 på holdet. Senere allierer Tommy sig med Karin Schwartz og får systemet integreret i forbundet, således andre klubber i landet kan få gavn af systemet. Trænerens rolle er altså altafgørende for om holdet bliver en succes. Tommys lidenskab for børnene og hans evne til at lave det i børnehøjde har gjort at holdet i Gladsaxe har fået succes. Tommy

¹⁷ Fem aldre – Udvikling fra fødsel til pubertet. Side 138 linie 11

lægger vægt på at børnene skal have deres specielle øjeblikke til træning og især til bælteprøverne. De skal føle succes hvilket er grundprincippet i hele systemet.

Michelle Blake og Kim Ngan Thi Ngo underviser sammen børneholdet i Viby Taekwondo Klub. De har begge blevet nød til at eksperimentere med holdet og trænede dem i starten på den traditionelle måde hvor børnene gik frem og tilbage på gulvet med grundteknikker. Begges konklusion var at det ikke fungerede med børnene og valgte derfor at afholde et møde for børn og forældre for at finde ud af hvad børnene syntes var sjovt og hvad der var kedeligt. Det altafgørende for børnene var at træningen var afvekslende. Begge undervisere har desuden haft svært ved at tilvende sig de metoder der skal til for at undervise børn i den tidlige skolealder. Michelle Blake har dog deltaget i et kursus som har hjulpet hende med inspiration til træningen.

7 Forskelle på mon-bælte systemet fra klub til klub

Gennem mine interviews har jeg observeret at de tre klubber jeg har adspurgt, Skive, Viby og Gladsaxe, er der ligeledes tre måder systemet bliver afviklet. De variable jeg har benyttet mig af er:

- Lærer børnene Taegeuk Il Jang?
- Hvor meget Taekwondo er der ca. i træningen? (procentvis)
- Hvad gøres der ved overgang fra mon-bælte til kup-bælte?
- Bliver der trænet efter et pensum?
- Benytter i kollektiv bedømmelse?
- Intervaller mellem bælteprøver?
- Benytter I koreanske kommandoer?

Som udgangspunkt bruger alle de udspurgte klubber koreanske kommandoer. Dette er godt idet eleverne da får indblik i hvad de forskellige teknikker hedder og dermed har nemmere ved integration på nye hold. Ligeledes benytter de sig af kollektiv bedømmelse til bælteprøver, hvilket har fordelene som nævnt i tidligere afsnit. Bælteprøver bliver afviklet med intervaller på 3 måneder i alle tre klubber.

Viby Taekwondo Klub bruger som den eneste af de tre adspurgte klubber et specielt børnepensum, denne danner grundlag for hvad eleverne skal kunne til de enkelte bælteprøver. Dog bliver pensummet ikke håndhævet 100 %. Gladsaxe Taekwondo Klub træner udelukkende enkelte teknikker som oftest har relation til Taegeuk Il Jang. Skive Taekwondo Klub har valgt en anden tilgang til tingene og har to mon-bælte hold hvor det ene er børn som har koncentrationsproblemer

og dermed leger som det primære i træningen og det andet er med fokus på Taekwondo hvor børnene træner efter normalt pensum. Det ene hold træner derfor med ca. 50 % leg og det andet med kun 30 % leg. I Viby ligger dette tal på ca. 60 % leg og i Gladsaxe på ca. 80 % leg¹⁸. Efter min mening er der ingen grænse for hvor lidt eller hvor meget børnene leger. Så længe de trives til træningen og udvikler sig, hvilket er formålet med systemet, er det positivt. Dette kan være motorisk såvel som Taekwondo mæssigt.

Skives hold med de ”uroelige” børn undervises ikke i Taegeuk Il Jang hvorimod det gøres på det andet. Gladsaxe og Viby underviser begge i grundlæggende forståelse til fuld beherskelse af denne. Ved overgang fra mon-bælte til kup-bælte har Gladsaxe en fast politik om at alle bliver 9. kup ved rette alder og modenhed. Dette gælder uanset om barnet har grønt eller sort mon-bælte. I de øvrige klubber er det en vurderingssag som kommer når barnet skal flyttes fra et hold til et andet.

At der i kun 3 adspurgte klubber er så stor forskel forekommer mig uforståeligt. Jeg mener at der bør ligge klare retningslinjer for hvad børnene kan forvente i en træning og ligeledes at hvis barnet skifter klub ikke bliver ”overrasket” over metoderne et nyt sted. Hermed mener jeg at klubber som har indført mon-bælte systemet bør have et standardiseret udgangs at underviser efter. Dette vil ligeledes gøre det lettere for de enkelte klubber og hæve standarden af undervisningen. Dermed opnås der succes for børneholdene, hvilket er til fordel for klubben. Ligeledes mener jeg at for at kunne undervise børn i denne aldersgruppe, bør man have kendskab til visse teknikker som evt. kunne læres gennem et kursus.

8 Mon-bælter og fremtiden

Indførelsen af mon-bælte systemet vil i fremtiden betyde flere ting både for de enkelte klubber men også for Taekwondo generelt.

Som nævnt flere gange vil niveauet stige i og med at børnene er længere tid om at erhverve sig de farvede bælte. Dette giver samtidigt det resultat at børnene er mere modne og dermed forstår filosofien bag Taekwondo og Taekwondoens teknikker. Det skaber desuden større tilfredshed og motivation hvilket vil have den indvirkning at børnene træner længere hvilket er økonomisk godt for klubben og ikke mindst det sociale miljø i en klub.

¹⁸ Alle tal er efter undervisers udsagn og er ca. tal

At børnene er længere tid om at erhverve sig de farvede bælte vil desuden resultere i at poombæltet før eller siden vil forsvinde. De fleste poombærere er i mine øjne ikke modne nok til at bære "et sort" bælte. Dette er set ud fra det perspektiv at jeg selv fik 2. poom. Forståelsen af Taekwondo og erfaring med undervisning er mere passende efter alderen 15 år.

Et af de seneste tiltag inden for mon-bælte er mon-stævner. Her bliver klubber med mon-bælte hold inviteret til et børne-kampstævne. Stævnerne er lavet således at børnene skal gå derfra med succesoplevelser, præcis som den almindelige mon-bælte træning. Det vil betyde at børnene engagerer sig endnu mere i træningen og at niveauet inden for kamp, i fremtiden vil stige og vi dermed får et øget niveau på børne- og junior fronten. Dermed kan vi evt. skabe større resultater med et junior landshold til store stævner.

Den nyeste ide inden for mon-bælter er et "teknik" stævne. Idet børnene ikke alle har færdighederne til at udføre Taeguk Il Jang, er ideen at børnene på en eller anden vis laver enkelte teknikker til musik som vi kender det fra musik poomse til teknikstævnerne. Denne ide er endnu ikke realiseret, men forhåbentligt vil ideen komme til live inden for den kommende fremtid. Ideen vil ikke umiddelbart øge niveauet inden for teknik, men vil fremme børnenes forståelse for teknikstævner og dermed er der ikke kun fokus på kamp men også teknikken.

Fremtiden for mon-bælter ser derfor lys ud og børnene her meget at se frem til. Ligeledes har klubberne et ansvar for at børnene får øjnene op for kamp såvel som teknik, således at elite idrætten inden for vores sport hele tiden udvikler sig og vi kan skabe nogle gode resultater når Danmark viser flaget udadtil.

9 Konklusion

Det ses altså at børn i den tidlige skolealder ikke har de fornødne ressourcer til at bliver undervist som ældre børn. Børnene er i en fase af deres liv hvor de stadig skal lære at blive undervist, altså lære at lære. Barnet vil som udgangspunkt opleve negativ selvopfattelse ved normal træning som vil have den effekt at barnet har sværere ved at lære og bliver derfor demotiveret til træning.

Legen er nøglen til at børn i denne alder får undervisning samtidig med at de opretholder en positiv selvopfattelse, idet legen giver børnene undervisningen som et biprodukt. Den frie leg indeholder de nødvendige elementer som børn bør have for at udvikle deres motorik og forståelse for omverdenen, samt for at modne børnene og tilvænne dem en normal undervisning. En individuel bedømmelse af børnene vil ligeledes give børnene en negativ selvopfattelse. Dette vil nemlig resultere i at den horisontale relation ikke vil være tilstede, og at børnene altså ikke er på samme niveau. Derfor bør børn vurderes kollektivt således at alle er lige.

En elementær forskel på børn i den tidlige skolealder og ældre børn er ligeledes deres koncentrationsevne. Børn vil hurtigt finde en normal Taekwondo træning kedelig idet den ikke er afvekslende nok og de vil falde fra som tiden forløber. Jo ældre børnene bliver og jo mere modne de er, jo længere vil de også kunne koncentrere sig og derfor bør børn ikke undervises som juniorer eller voksne før de når til et stadie hvor dette er muligt.

Min personlige mening er derfor at DTaF bør overveje at implementere dette program således at børn får disse fordele i alle klubber. Dette vil ligeledes medføre at der bliver et bedre socialt miljø i klubben da børnene trives og ligeledes at forældre ser deres børn være motiverede og engagerer sig i deres sport.

Fordelen ved mon-bælte systemet er at trænerne en større mulighed for at give børnene større selvtillid og større selvværd og dermed lyst til at komme til træning. For børnene er fordelen at træningen er opbygget på legens præmisser og at det derfor blandt andet styrker deres motoriske færdigheder. At træningen er baseret på leg øger børnenes trivsel til træningen og gør at de bedre husker det de lærer. Muligheden for at påvirke hvilke aktiviteter der forekommer til træningen vil styrke deres motivation yderligere. Ligeledes motiveres børnene af de korte intervaller mellem

bælteprøverne. Deres tekniske færdigheder bliver forbedret hvilket vil hjælpe børnene ved flytning til et andet hold.

Børnene får altså et øget niveau i og med at de enkelte teknikker bliver trænet længere og dermed beherskes bedre og en øget motivation jævnfør ovenforstående punkter.

Mon-bælte systemet er et middel for Taekwondo-trænere til at vedligeholde deres børns lyst og engagement set sammenlignet med almindelig træning. Fordelene er næsten uendelige. Jeg er derfor klart fortalende for et sådant system landsdækkende.

Der er dog visse ulemper med mon-bælte systemet. Her kan blandt andet nævnes at integration på kup-bælte hold kan blive vanskeligt idet børnene er vant til at lege ca. 60 % af træningen og at den basale disciplin ikke bliver lært på grund af legen i træningen. Ligeledes er det en ulempe at underviseren har til ansvar at vurdere hvilken grad barnet skal have ved flytning til et andet hold. Dette kan skabe problemer da det kan være uoverkommeligt for et barn hvis det bliver vurderet til et for højt bæltegrad. At forbundet endnu ikke har valgt at godkende programmet kan ligeledes ses som en ulempe.

Disse ulemper synes for mig ikke en væsentlig faktor set sammenlignet med alle de positive sider af systemet. Alle disse ulemper kan forebygges med planlægning og struktureret opbygning af et fælles system således at alle i landet følger en simpel men effektiv retningslinie.

Trænerens rolle har stor betydning for om et mon-bælte hold har succes. Er uddannede og engagerede trænere er nødvendige for at børnene får det optimale ud af træningen. Det er yderst vigtigt at underviserne er opmærksomme på børnenes behov da ikke alle er lige modne. Alderen har en stor betydning for hvad træningen bør indeholde. Klubben har ligeledes en stor indflydelse på hvordan mon-bælte systemet afvikles. Ud af tre adspurgte klubber er der tre forskellige løsninger. Jeg mener at alle undervisere bør modtage et kursus som uddanner disse i elementær børnepsykologi og forståelse. Ligeledes bør kurset indeholde metoder for inspiration til kursisterne.

Fremtiden for mon-bælte systemet ser positiv ud. Der er mange udfordringer for de unge udøvere og der er flere nye tiltag på vej. Desuden bliver poom bæltet før eller siden afskaffet og niveauet på både klubplan og eliteplan vil blive forbedret.

Udviklingen set med mine øjne er blot lige startet. Dette er noget som gennem de næste mange år kan udvikle sig til et stort netværk på tværs af klubberne og skabe sammenhold og tætte

klubrelationer. Børn er et bindingsmiddel som er afgørende for de fleste klubber.

10 Litteraturliste

Schultz Larsen, Ole: Fem aldre - Udvikling fra fødsel til pubertet. 2. udg. Systime, 2003.

Diderichsen, Agnete m.fl.: 6 år - og på vej i skole. 1. udg. Hans Riezels Forlag A/S, 1989.

Jerlang, Espen: Barnets udvikling - en helhed. 1. udg. P.J. Schmidt A/S, 1990.

Jørgensen, Meta: Lille menneske 3-6 år. 1. udg. Skalmeye, 1991.

Legind Mortensen, Tommy: *Gladsaxe Panther Kids-bæltssystem*. I: Taekwondo - Medlemsblad for Dansk Taekwondo Forbund, 04-2004, s. 6

www.taekwondo.dk

Interview med Tommy Legind Mortensen, Gladsaxe Taekwondo Klub

Interview med Kim Ngan Thi Ngo og Michelle Blake, Viby Taekwondo Klub

Interview med Finn Jensen, Skive Taekwondo Klub

Interview med Christoffer og Mads, Viby Taekwondo Klub